

TURIZM SOHASIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART

**TURISTIK XIZMAT KO‘RSATISH
LOGISTIKASI**

“Turistik xizmat ko‘rsatish logistikasi” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrda Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrda 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Turizm sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Turistik xizmat ko'rsatish logistikasi

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0051

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: ushbu kasbiy standart "Turizm logistikasi bo'yicha mutaxassis", "Turizm logistikasi bo'yicha menejer" kasblar bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli masalalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

Ixtisoslashtirilgan joylashtirish vositalari – belgilangan vazifasi, ixtisosligi, faoliyat yo'nalishiga muvofiq, turistik, sog'lomlashtirish, sport, jismoniy-sog'lomlashtirish, ta'lim va boshqa qo'shimcha xizmatlarni taqdim qiluvchi joylashtirish vositalari;

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o‘z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro‘yxat;

ko‘nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi — kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o‘zaro ta‘sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

norasmiy ta‘lim – ta‘lim xizmatlari taqdim etilishini ta‘minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo‘naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o‘qitishdagi rasmiy ta‘limga qo‘shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

turistik xizmatlar – joylashtirish, ovqatlantirish, transport, ekskursiya va maslahat xizmati ko‘rsatish bo‘yicha xizmatlar, shuningdek turist va ekskursantning ehtiyojlarini qanoatlantirishga qaratilgan xizmatlar;

turistik yo‘nalish – sayohat vaqtida turist, ekskursant tashrif buyuradigan asosiy joylarning ro‘yxati bo‘yicha turistning, ekskursantning rejalashtirilgan harakatlanish yo‘li;

turizm – jismoniy shaxsning vaqtincha bo‘lish mamlakatidagi (joyidagi) manbalardan daromad olish bilan bog‘liq bo‘lgan faoliyat bilan shug‘ullanmagan holda doimiy yashash joyidan jo‘nab ketishi (sayohat qilishi);

turizm sohasining subyektlari – turistik xizmatlar majmuini yoki ularning bir qismini ko‘rsatish, qo‘shimcha turistik xizmatlarni (ishlarni) bajarish hamda turistlar va ekskursantlarga tovarlarni realizatsiya qilish bo‘yicha tadbirkorlik faoliyatini amalga oshiruvchi yuridik va jismoniy shaxslar;

turizm da logistika – bu sayohatchilar va turistik resurslarning harakati bilan bog‘liq barcha jarayonlarni tashkil etish va boshqarish bo‘lib, samarali va qulay sayohatni ta‘minlashga qaratilgan.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta‘limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta‘lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PF-158-son farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O‘zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini umumdavlat tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zMSt 640:2025 (IFUT-2.1) VM-275-son qarori;

O'zMSt 641:2025 2025-yil 18-iyul. Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025);

O'z DSt 3418:2019 Turizm xizmatlari. Turoperator va turagentlar xodimlariga doir umumiy talablar;

O'z DSt EN 13809:2019 (EN 13809:2003, IDT) Turizm xizmatlari. Turoperatorlar va turagentlar. Atamashunoslik;

O'z DSt ISO 13810:2023 (ISO 13810:2022, IDT) Turizm va unga bog'liq xizmatlar turlari. Sanoat, tabiiy, madaniy va tarixiy joylarga tashrif buyurish. Talablar va tavsiyalar.

4. Ushbu kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

TMR – tarmoq malaka ramkasi;

IFUT – iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi;

T/r – tartib raqami;

CRM – mijozlar bilan ishlash platformalari

SLA (Service Level Agreement) – xizmat sifati to'g'risidagi kelishuv;

SWOT analiz – kompaniyaning kuchli va zaif tomonlari, shuningdek, bozor imkoniyatlari va xavf-xatarlarini hisobga olgan holda rivojlanish istiqbollarini baholash usuli;

ABC – korxonaning resurslarini ularning ahamiyat darajasiga qarab tasniflash usuli;

XYZ – katta hajmdagi ma'lumotlarni o'rganish usuli.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Turistik xizmat ko'rsatish logistikasi	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Turistik faoliyatda logistika jarayonlarini tashkil etish	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	H seksiya: Tashish va saqlash 52 Omborga joylashtirish, saqlash va yordamchi transport faoliyati; 52.2 Transportda tashish bo'yicha yordamchi faoliyat; 52.25 Logistika xizmati faoliyati; 52.25.0 Logistika xizmati faoliyati.	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Turistlarga qulaylik yaratish maqsadida transport, joylashtirish, ovqatlanish va ekskursiya kabi xizmatlarni uzluksiz va qulay tarzda ta'minlash uchun ularni samarali rejalashtirish, muvofiqlashtirish va nazorat qilish bilan shug'ullanadi	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi Malaka darajasi:
		42210010 Turizm logistikasi bo'yicha mutaxassis	5
		14390035 Turizm logistikasi bo'yicha menejer	6

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	42210010 Turizm logistikasi bo'yicha mutaxassis	A1.5	Turistlarga xizmat ko'rsatish logistik tizimini tashkil etish	A1.01.5	Turistik xizmat ko'rsatish logistik jarayonlarini rejalashtirish
				A1.02.5	Turistlarning marshrut bo'yicha logistik operatsiyalarini tashkil etish va hamrohlik qilish
				A1.03.5	Logistika jarayonlarini hujjatlashtirish bilan ta'minlash
				A1.04.5	Turistlarni joylashtirish ta'minotini amalga oshirish bo'yicha logistik jarayonlarni bajarish
2.	14390035 Turizm logistikasi bo'yicha menejer	B1.6	Turistik korxonaning logistik faoliyati sifatini boshqarish	B1.01.6	Turistik korxonaning logistikasini tahlil qilish, prognozlash va rejalashtirish
				B1.02.6	Joriy logistika operatsiyalari va xizmat ko'rsatish sifatini boshqarish
				B1.03.6	Logistikani ma'muriy-hujjatli va moliyaviy-shartnomaviy ta'minlash
				B1.04.6	Logistika tavakkalchiliklarini va xizmat ko'rsatish uzluksizligini boshqarish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Turizm logistikasi bo'yicha mutaxassis	
Mashg'ulot nomining kodi:	42210	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar:	Talab etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	Ish joyida mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik va yong'in xavfsizligi bo'yicha brifinglar o'tkazish; mehmonlar bilan o'z vakolatlari doirasida muloqot qilish uchun yetarli darajada o'zbek, rus va ingliz tillarini bilish (ingliz tili B1 darajasida); raqamli savodxonlik; uzoq vaqt davomida zehniy yuklamalar sharoitida samarali ishlash qobiliyati, marshrutlar, jadvallar, bronlash ishlari va hisobotlar tayyorlash; bir vaqtda bir necha vazifalarni bajara olish va yuqori ish unumdorligini saqlash qobiliyati; sayohatlar davomida turli iqlim va geografik shart-sharoitlarda faoliyat yuritishga tayyorlik; talab yuqori bo'lgan mavsumlarda ish hajmi oshishiga va tungi vaqtlarda ham ishlash; transportda uzoq safarlarda qatnashish, nazorat ishlarini joyida amalga oshirish; guruhga logistik xizmat ko'rsatishning uzluksizligini ta'minlash; sifatni yo'qotmasdan xarajatlarni optimallashtirish qobiliyati; marshrutlar va hujjatlarni rasmiylashtirish jarayonida muddatlar, standartlar va me'yorlarga rioya qilish; logistika va monitoring uchun raqamli platformalardan foydalana olish; fors-major vaziyatlarda tegishli harakatlarni amalga oshirish; turistlar va hamkorlar bilan ijobiy muloqot o'rnatish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim.norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	Turizm bo'yicha mutaxassis (faoliyat turlari bo'yicha)	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	6	Turizm bo'yicha menejer (faoliyat turlari bo'yicha)
	6	Turistik tashkilot direktori

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.5 - Turistlarga xizmat ko'rsatishning logistik tizimini tashkil etish	A1.01.5 - Turistik xizmat ko'rsatishning logistik jarayonlarini rejalashtirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Turistik oqimlar, mavsumiylik, bozordagi talab va taklif tahlili
		2. Transport qulayligi, turistik obyektlarning o'tkazuvchanlik qobiliyati, xavfsizlik va logistika xatarlarini hisobga olgan holda yo'nalish sxemalarini ishlab chiqish
		3. Logistika xaritalari, yo'l varaqalari, harakat jadvallari, ovqatlanish va joylashtirish rejalarini tayyorlash
		4. Logistika ko'rsatkichlarini hisoblash: obyektlarning o'tkazuvchanlik qobiliyati, yo'nalishlar davomiyligi, xarajatlar
		5. Turistik xizmat ko'rsatish samaradorligini keyinchalik tahlil qilish uchun yo'nalishlar, transport vositalari va joylashtirish vositalarining bandlik darajasi bo'yicha ma'lumotlarni qayd etish va qayta ishlash
		6. Xizmat ko'rsatuvchilar bilan shartnomalar tuzish
		7. Hamkor tashkilotlar bilan axborot almashish uchun turistik xizmat ko'rsatishning yagona elektron platformasida logistika ma'lumotlarini yuritish va yangilab borish
		8. Favqulodda vaziyatlarda yo'nalishlarni optimallashtirish va turistlar oqimini qayta taqsimlash
		9. SLA shartnoma shartlari bajarilishini nazorat qilish
		10. Innovatsion yechimlarni sinovdan o'tkazish va joriy etish
		11. Logistika rejalarini bo'yicha elektron hisobotlar yuritish
		Ko'nikmalar:
		Turistik oqimlar, mavsumiylik va infratuzilma haqidagi ma'lumotlarni tahlil qilish
		Tarixiy ma'lumotlar va tendensiyalar asosida infratuzilma obyektlarining yuklanishini bashorat qilish
		Logistik cheklovlar va xatarlarni hisobga olgan holda yo'nalishlarni ishlab chiqish
		Raqamli band qilish va rejalashtirish vositalaridan foydalanish
		Hududda turizm faoliyatining ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlarini yig'ish va ularning dastlabki tahlilida ishtirok etish
		Xarajatlarni optimallashtirish hamda fors-major va favqulodda vaziyatlarga tezkor munosabat bildirish
		Fors-major va favqulodda vaziyatlarda turistik oqimlarni qayta taqsimlash
Xizmat ko'rsatuvchilar bilan qulay shartlarda shartnomalar tuzish		

		Hamkorlarning transport kompaniyalari va gidlar ishonchliligini baholash
		Hujjatlarni yuritish va ularni standartlarga muvofiq kuzatib borish
		Mijozlar va hamkorlar bilan nizolarni madaniy xususiyatlarini inobatga olgan holda hal etish
		Bilimlar:
		Kasbiy standartga qo'yiladigan talablar hamda ish tavsifi va ichki mehnat qoidalari, lavozim majburiyatlari
		O'zbekiston Respublikasi turistik hududlarining geografiyasi
		Turizm xizmatlarini xalqaro standartlarga muvofiq tashkil etish tamoyillari
		Turizm ekologiyasi, barqarorligi va inklyuzivligi asoslari
		Turistik oqimlar va turistik infratuzilma obyektlarining yuklanish darajasini tavsiflovchi asosiy ko'rsatkichlar
		Logistikaning raqamli vositalari
		Turizmda "oxirgi mil" ni optimallashtirish tamoyillari
		Turoperatorlar uchun yetkazib berish zanjirini boshqarish usullari
		Turlar rentabelligini hisoblash metodikasi
		Logistik xatarlar tasnifi
		Belgilangan hujjatlarni rasmiylashtirish qoidalari
		Fors-major va favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartibi
		Psixologiya va konfliktologiya asoslari, madaniyatlararo muloqot
		Kasbiy etika va nutq madaniyat
	A1.02.3 - Turistlarning marshrut bo'yicha logistik operatsiyalarini tashkil etish va hamrohlik qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Xizmat ko'rsatuvchi transport, mehmonxonalar, gidlar faoliyatini real vaqt rejimida muvofiqlashtirish
		2. Guruhlar harakati, kelish nuqtalari va jadvaldan chetlanishlarni monitoring qilish
		3. Fors-major holatlarda, favqulodda vaziyatlarda marshrutlarni tuzatish
		4. Ko'rsatish va ovqatlanish obyektlari ishlamay qolganda ularni almashtirish
		5. Xizmatlarning shartnoma shartlariga muvofiqligini joyida tekshirish
		6. Turistlardan fikr-mulohaza yig'ish
		7. Yo'nalish bo'ylab harakatlanish haqida tezkor hisobotlar tayyorlash
		8. Yo'nalish jurnallarini yuritish, hodisalarni qayd etish
		9. Belgilangan operativ hujjatlarni yuritish
		Ko'nikmalar:
		To'liq bo'lmagan ma'lumotlar sharoitida qaror qabul qilish
		Turistik korxonaning logistik tizimi biznes jarayonlarini boshqarish vositalarini qo'llash
		Onlayn monitoring tizimlari va mobil ilovalardan foydalanish

		Jamoada gidlar, haydovchilar, turliderlar harakatlarini muvofiqlashtirish
		Tarjimonlar va ilovalar orqali ko'p tilli guruhlarini muvofiqlashtirish
		Yo'nalishdagi nizoli vaziyatlarni madaniy farqlarni hisobga olgan holda hal qilish
		Fors-major va favqulodda vaziyatlarda ish qobiliyatini saqlab qolish
		Bilimlar:
		Turistik hududlar va yo'nalishlar geografiyasini o'rganish va turist oqimlarini rejalashtirish usullari
		Turizmda logistika tamoyillarini tushunish hamda ovqatlanish, joylashtirish va transport xizmatlarini muvofiqlashtirish usullari
		Turizm ekologiyasi, barqarorligi va inklyuzivligi asoslarini hisobga olish tartibi
		Logistikaning raqamli vositalari, bronlashtirish tizimlari va tahliliy platformalardan foydalanish usullari
		Turizm oxirgi milni optimallashtirish tamoyillari
		Asosiy yo'nalishlar uchun muqobil aylanma yo'llarni belgilash usullari
		Asosiy marshrutlar infratuzilmasining xususiyatlari va aylanib o'tish yo'llari tartibi
		Yo'lovchilar, yukxona va yuklarni tashish qoidalari
		Turoperatorlar uchun yetkazib berish zanjirini boshqarish usullari
		Turlar rentabelligini hisoblash metodikasi va usullari
	A1.03.5 - Logistika jarayonlarini hujjatlashtirish bilan ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Turistik logistikada qo'llaniladigan hujjatlar: yo'l varaqalari, xizmatlarni topshirish-qabul qilish dalolatnomalari, marshrut varaqalarini ishlab chiqish va yangilash
		2. Hujjatlarning hayotiy davrini nazorat qilish: rasmiylashtirish, kelishish va arxivda saqlash
		3. Turistlar uchun viza, sug'urta va marshrut hujjatlarini rasmiylashtirish
		4. Vaqt o'lchovlari va tashrif joylarini ko'rsatgan holda ekskursiya marshrutlarining texnologik xaritalarini tuzish
		5. Marshrut pasportlarini rasmiylashtirish
		6. Dasturiy ta'minotdagi marshrutlar va haqiqiy ma'lumotlarning mosligini tekshirish
		7. Logistika hujjatlarini boshqaruv axborot tizimlariga integratsiyalash
		Ko'nikmalar:
		Yo'nalish logistikasi xaritalarini tuzish
		Hujjatlarning amal qilish muddati to'g'risida avtomatik xabarnomalarni sozlash
Obyektlarning yuklanish jadvallarini tahlil qilish, nomuvofiqliklarni aniqlash va bartaraf etish		
Hujjatlarni tayyorlash		
Hujjatlarni xavfsiz saqlash va ulardan foydalanish		

		Bilimlar: O'zbekiston Respublikasi turistik hududlarining geografiyasi va turistlar oqimini rejalashtirish Turizmda logistika tamoyillari, jumladan ovqatlanish, joylashtirish va transport tizimlarini rejalashtirish tartibi Turizm ekologiyasi, barqarorligi va inklyuzivligi asoslari Logistikaning raqamli vositalari, bronlashtirish tizimlari va tahliliy platformalar bilan ishlash usullari Asosiy yo'nalishlar uchun muqobil aylanma yo'llar va asosiy marshrutlar infratuzilmasining xususiyatlari Yo'lovchilar va yuklarni tashish qoidalari Turoperatorlar uchun yetkazib berish zanjirini boshqarish usullari Turlar rentabelligini hisoblash metodikasi Logistik xatarlarni tasniflash va ularga qarshi choralarni qo'llash tartibi Belgilangan hujjatlarni rasmiylashtirish qoidalari va tartibi Fors-major va favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartibi Elektron hujjat aylanish tizimlari bilan ishlash usullari Bilimlar: Kasbiy standartga qo'yiladigan talablar hamda ish tavsifi va ichki mehnat qoidalari, lavozim majburiyatlari Joylashtirish vositalarida joylashtirish logistikasining xususiyatlari Mehmonxona xonalarining tipologiyasi va tasnifi, ularni taqsimlash tamoyillari Imkoniyati cheklangan turistlar uchun qulay muhitga qo'yiladigan talablar Turistlarni qabul qilish, joylashtirish, ko'chirish va ommaviy tashriflar tartibi Turoperator va mehmonxona o'rtasidagi o'zaro hamkorlik tartibi Turistlarni logistik kuzatib borishda qo'llaniladigan hujjatlar aylanishi me'yorlari Psixologiya va konfliktologiya asoslari, madaniyatlararo muloqot Psixologik yordam ko'rsatish asoslari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Vaziyat va uning o'zgaruvchanligini tahlil qilish, logistik faoliyatni rejalashtirish va favqulodda holatlarda mustaqil qarorlar qabul qilish 2. Turistik oqiqlar, infratuzilma va mavsumiy omillarni hisobga olgan holda marshrutlarni shakllantirish va resurslarni taqsimlashda mustaqil faoliyat yuritish 3. Xizmat ko'rsatish sifati, marshrutlar bajarilishi va logistik hujjatlarning to'g'riligi uchun individual javobgarlikni zimmasiga olish 4. Logistik tizimning ishlashi natijalari va samaradorligi uchun mas'uliyatli yondashuvni ta'minlash

Texnik va/yoki texnologik talab	Transport vositalari va ularning monitoring tizimlari, GPS va yoʻnalishni kuzatuvchi qurilmalar, onlayn bronlash tizimlari, logistika boshqaruvi uchun dasturiy taʼminot, raqamli xaritalar va marshrut rejalashtirish ilovalari, aloqa va koordinatsiya vositalari (mobil ilovalar, radioaloqa), xavfsizlik tizimlari, ekologik transport va energiya tejavchi texnologiyalar, elektron hujjat aylanishi tizimlari, axborot bazalari, mijozlar bilan ishlash platformalari (CRM), hamda logistika jarayonlarini avtomatlashtirish vositalari

Kasbning nomi:	Turizm logistikasi bo'yicha menejer	
Mashg'ulot nomining kodi:	14390	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	6	
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar:	Tavsiya etilmaydi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	Mehmonlar bilan o'z vakolatlari doirasida muloqot qilish uchun yetarli darajada o'zbek, rus va ingliz tillarini bilish (ingliz tili B2 darajasida), raqamli savodxonlik Uzoq vaqt davomida yuqori aqliy zo'riqish sharoitida ishlash qobiliyati, yo'nalishlarni rejalashtirish, jadvallarni muvofiqlashtirish, faoliyatni nazorat qilish va hisobotlar tayyorlash; bir vaqtning o'zida bir nechta vazifani samarali bajarish va ko'p vazifali rejimda yuqori unumdorlikni saqlab qolish; turistik mavsumda talab oshgan sharoitlarda, shuningdek, nostandart ish vaqtida ishlash; uzoq muddatli safarlarda ishtirok etish va yo'nalishdagi logistika jarayonlarini, shu jumladan obyektlarda shaxsan hozir bo'lib nazorat qilish; real vaqt rejimida turistik guruhlariga logistik xizmat ko'rsatishning uzluksizligini ta'minlash; ko'rsatilayotgan logistika xizmatlari sifatini saqlab qolgan holda xarajatlarni optimallashtirish; yo'nalishlarni rejalashtirish, logistika hujjatlarini rasmiylashtirish va yetkazib beruvchilarni muvofiqlashtirishda muddatlar, standartlar va me'yorlarga rioya qilish; raqamli logistika platformalari va monitoring tizimlariga egalik qilish; fors-major holatlarida va nostandart vaziyatlarda munosib xulq-atvor va qaror qabul qilish; logistika kuzatuv natijalari bo'yicha ijobiy baholar olgan holda sayyohlar, hamkorlar va ichki jamoa bilan samarali qayta aloqa o'rnatish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Bakalavriat	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	o'rta maxsus professional ta'lim + amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	Logistika bo'yicha menejer (faoliyat turlari bo'yicha)	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Turizm logistikasi bo'yicha mutaxassis
	6	Turistik tashkilot direktori

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.6- Turistik korxonaning logistik faoliyati sifatini boshqarish	B1.01.6- Turistik korxonaning logistikasini tahlil qilish, prognozlash va rejalashtirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Turistik oqimlar, mavsumiylik, infratuzilma cheklovlari va logistik tor joylar tahlili
		2. Turizm obyektlari, joylashtirish va logistika resurslarining yuklanishini prognoz qilish
		3. Transport qulayligi, ekologiya, xavfsizlik, qulay muhit va xavflarni hisobga olgan holda yo'nalishlar sxemalarini ishlab chiqish
		4. Logistik jarayonlar, xarajatlar, joylashtirish vositalari va hamkorlar bilan o'zaro hamkorlikni optimallashtirish bo'yicha takliflar tayyorlash
		5. Turistik korxonaning logistik siyosatini shakllantirish va unga tuzatishlar kiritish
		6. Tashqi muhit omillari, raqobat muhiti va turizm tendensiyalari monitoringi
		7. Logistik yechimlarning barqarorligi, ishonchliligi va rentabelligi parametrlarini aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Joylashtirish obyektlari va transport yo'nalishlarining turistik oqimlari va mavsumiy yuklanishini kompleks tahlil qilish
		Turistik trendlar, bayramlar va tig'iz davrlarni hisobga olgan holda logistika xizmatlariga bo'lgan talabni prognoz qilish
		Transport qulayligi, xavf-xatarlar, ekologiya va inklyuzivlik talablarini hisobga olgan holda yo'nalishlarning logistik sxemalarini ishlab chiqish
		Logistika yo'nalishlarini rejalashtirishda infratuzilma, bozor va hamkorlik omillarining ta'sirini tahlil qilish va hisobga olish
		Turistik lar va hamkorlarning fikr-mulohazalarini hisobga olgan holda logistika ssenariylarini takomillashtirish bo'yicha takliflarni shakllantirish
		Turistik korxonaning logistika siyosatini o'zgartirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish
		Marshrutlarni tuzish uchun geoaxborot xizmatlari va raqamli xaritalardan foydalanish
		Rentabellik, barqarorlik va mijozlarga yo'naltirilganlikni hisobga olgan holda logistik rejalashtirishni amalga oshirish
		Strategik tahlil (SWOT, ABC/XYZ) va logistik audit usullarini qo'llash
		Logistika jarayonlarining hozirgi holati va istiqbollari to'g'risida rahbariyat uchun tahliliy hisobotlar va asoslar tayyorlash

		Bilimlar: Kasbiy standartga qo'yiladigan talablar hamda ish tavsifi va ichki mehnat qoidalari, lavozim majburiyatlari va kasbiy standart talablari O'zbekiston Respublikasining turizm, logistika, transport, joylashtirish sohasidagi qonunchilik va normativ hujjatlari Turistik logistika asoslari: yo'nalishlar, transport, joylashtirish, ovqatlanish O'zbekistonning turistik mintaqalari va mashhur xalqaro yo'nalishlar geografiyasi va xususiyatlari Turistik oqimlarni tahlil qilish va talabni prognozlash usullari Xavf-xatar, ekologiya, qulay muhit va mavsumiylikni hisobga olgan holda yo'nalishlarni qurish tamoyillari Inklyuziv turizm va barqaror logistika asoslari Yo'nalishlarni rejalashtirish, band qilish va tuzishning raqamli vositalari Strategik tahlil (SWOT, ABC, XYZ), logistik audit usullari Logistika, barqarorlik, rentabellik va sifatni baholash usullari Logistikada hamkorlik va mijozga yo'naltirilgan xizmat ko'rsatish asoslari Logistika yechimlari uchun hisobot va ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish formatlari
	B1.02.6- Joriy logistika operatsiyalari va xizmat ko'rsatish sifatini boshqarish	Mehnat harakatlari: 1. Logistika jarayonlarini tashkil etish va nazorat qilish: turistlarni tashish, joylashtirish, ovqatlanirish, ekskursiya va boshqa kuzatib borish 2. Ko'rsatilayotgan xizmat darajasini baholashni o'z ichiga olgan holda xizmat ko'rsatuvchilar bilan shartnoma majburiyatlarining bajarilishini nazorat qilish 3. Logistika rejalaridan chetga chiqishlarga tezkor javob berish 4. Individual ehtiyojlarga ega bo'lgan sayyohlarni qo'llab-quvvatlash va kuzatib borish 5. Hodisalar, shikoyatlarni qayd etish va tahlil qilish, fikr-mulohazalarni to'plash, logistika xizmatlarini yaxshilash bo'yicha takliflar tayyorlash 6. Joriy o'zgarishlarni muvofiqlashtirish va turistik korxonalar logistika zanjirining uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun joylashtirish vositalarini qabul qilish va joylashtirish xizmati, haydovchilar, gidlar, turistik yetakchilar, yo'nalishlar menejerlari bilan hamkorlik qilish 7. Logistika jadvallari, yo'nalishlariga rioya etilishini nazorat qilish va manfaatdor tomonlarni o'z vaqtida xabardor qilish Ko'nikmalar: Logistika jarayonining barcha ishtirokchilari harakatlarini real vaqt rejimida muvofiqlashtirish Logistika xizmatlarining yo'nalishlar, standartlar va kelishuvlarga muvofiqligini nazorat qilish Raqamli monitoring tizimlaridan foydalanish

		Rejadan chetga chiqishlarda javob berish algoritmlarini qo'llash
		Kam harakatlanuvchi turistlar va boshqa toifalar uchun maxsus logistika shartlariga rioya etilishini ta'minlash
		Hodisalarni qayd etish va tahlil qilish, tuzatish choralari bo'yicha takliflar ishlab chiqish
		Mehmonxonalar, transport kompaniyalari xodimlari, turistlar va ularning vakillari bilan aloqa o'rnatish
		SLA va boshqa ko'rsatkichlar asosida logistika xizmatlari sifatini baholash
		Joriy logistika masalalari bo'yicha yo'riqnomalar va muvofiqlashtiruvchi yig'ilishlar o'tkazish
		Bilimlar:
		Kasbiy standartga qo'yiladigan talablar hamda ish tavsifi va ichki mehnat qoidalari, lavozim majburiyatlari
		Turizmga logistikani operatsion boshqarish asoslari
		Xizmat ko'rsatuvchi provayderlar bilan o'zaro hamkorlik qoidalari
		Turistlarga inklyuziv va xavfsiz xizmat ko'rsatish bo'yicha me'yoriy talablar
		Logistika xizmatlari sifati ko'rsatkichlari va standartlari, ularni baholash usullari
		Logistika yo'nalishlari, chetga chiqishlar, shikoyatlar va hodisalarni hujjatlashtirish tartibi
		Logistikani boshqarishning raqamli vositalari
		Favqulodda vaziyatlar va nostandart vaziyatlarda harakat qilish algoritmlari
		Madaniyatlararo muloqot, psixologiya va konfliktologiya asoslari
		Kasbiy etika va nutq madaniyat
	B1.03.6 - Logistikani ma'muriy-hujjatli va moliyaviy-shartnomaviy ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Logistika xizmatlarini yetkazib beruvchilar: joylashtirish vositalari, transport kompaniyalari, gidlar va ekskursiya byurolari bilan shartnomalarni yuritish
		2. Yo'nalish, joylashtirish, transfer va qo'shimcha hujjatlarni tuzish va yuritish
		3. Logistika ma'lumotlari va hujjatlarini korporativ axborot platformalariga integratsiyalash
		4. Korxonaning ichki me'yorlari va tarmoq standartlariga muvofiq logistika hujjatlarining to'g'riligi va dolzarbligini nazorat qilish
		5. Logistika xizmatlari ko'rsatish natijalari bo'yicha hisobot hujjatlarini tayyorlash
		6. Logistika shartnomalaridagi o'zgarishlarni kelishish va kuzatib borish, shu jumladan qayta imzolash, jadvallar va xizmatlarga tuzatishlar kiritish

		Ko'nikmalar: Korxonaga reglamentiga va turizm sohasidagi qonun hujjatlariga rioya qilgan holda shartnoma hujjatlarini yuritish Turmahsulotning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda yo'nalish va mehmonxona hujjatlarini tuzish va tekshirish Logistika ma'lumotlarini saqlash, tizimlashtirish va integratsiya qilish uchun raqamli platformalardan foydalanish Jadvallar, shablonlar, bandlov va hisobot tizimlari bilan ishlash Hamkorlar bilan shartnomaviy va moliyaviy o'zgarishlarni muvofiqlashtirish Logistika bo'yicha tahliliy va hisobot hujjatlarini tayyorlash Bilimlar: Kasbiy standartga qo'yiladigan talablar hamda ish tavsifi va ichki mehnat qoidalari, lavozim majburiyatlari Shartnomalar, hisobvaraqlar, dalolatnomalar, yo'nalish varaqalari, vaucherlarga qo'yiladigan normativ talablar Xizmat ko'rsatuvchilar bilan moliyaviy hamkorlik tamoyillari: oldindan to'lov, hisobot, qaytarish, kompensatsiya Hujjat aylanishi va mijozlarni hisobga olish raqamli platformalari Hujjat aylanishi va biznes hamkorlar bilan o'zaro aloqalar etikasi Turizmda logistika hisoboti formatlari, shablonlari va hujjatlarga qo'yiladigan talablar Turizm logistikasida ish yuritish va hujjatlar aylanishi asoslari Psixologiya va konfliktologiya asoslari, madaniyatlararo muloqot Kasbiy etika va nutq madaniyat
	B1.04.6 – Logistika tavakkalchiliklarini va xizmat ko'rsatish uzluksizligini boshqarish	Mehnat harakatlari: 1. Turistik xizmat ko'rsatish logistikasiga ta'sir qiluvchi xavflarni tahlil qilish: transport uzilishlari, joylashtirish muammolari, ovqatlanishni bekor qilish, favqulodda vaziyatlar 2. Muqobil yo'nalishlar, joylashtirishning zaxira variantlari va logistikaning zaxira sxemalarini ishlab chiqish 3. Favqulodda vaziyatlarda xodimlar uchun yo'riqnomalar va tartib-qoidalarni ishlab chiqish 4. Shikoyatlar va hodisalarga munosabat bildirish, tuzatish harakatlarini tashkil etish 5. Tahlil o'tkazish va kelgusida xavflarni kamaytirish bo'yicha profilaktik taklif va tavsiyalar ishlab chiqish Ko'nikmalar: Logistik xavflarni, shu jumladan tabiiy, texnik, infratuzilmaviy, inson omillarini aniqlash va tasniflash Zaxira logistika sxemalarini ishlab chiqish Hodisalar yuz berganda xodimlar uchun yo'riqnomalar va nazorat ro'yxatlarini ishlab chiqish

		Xodimlarni favqulodda vaziyatlarda harakat qilishga o'rgatish
		Tezkor choralar ko'rish va logistika uzilishlari oqibatlarini minimallashtirishni muvofiqlashtirish
		Hodisalar bo'yicha ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish hamda takrorlanishlarning oldini olish bo'yicha takliflar tayyorlash
		Noqulay sharoitda logistik zanjirning barqarorligini saqlab qolish
		Bilimlar:
		Kasbiy standartga qo'yiladigan talablar hamda ish tavsifi va ichki mehnat qoidalari, lavozim majburiyatlari
		Logistikada risk-menejment va inqirozga qarshi boshqaruv asoslari
		Turizmدا logistik risklar tipologiyasi
		Zaxiraviy rejalashtirish va logistika uzluksizligini ta'minlash tamoyillari
		Turizm sohasida favqulodda vaziyatlarda xavfsizlik standartlari va normativ hujjatlar
		Hodisalarni tahlil qilish va tuzatish harakat rejalarini tuzish
		Psixologiya va konfliktologiya, etika asoslari, madaniyatlararo muloqot
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Mavjud logistik vaziyat va uning o'zgarishini tahlil qilish, noaniqlik va fors-major holatlari sharoitida mustaqil qarorlar qabul qilish
		2. Turistik oqimlar, infratuzilma va mavsumiy omillarni hisobga olgan holda yo'nalishlarni shakllantirish va resurslarni taqsimlashni o'z ichiga olgan logistika tadbirlarini mustaqil rejalashtirish
		3. Taqdim etilayotgan logistika xizmatlari sifati, yo'nalishlar va hujjatlarning to'g'riligi, xizmat ko'rsatish muddatlari va standartlariga rioya etilishi uchun shaxsiy javobgarlik
		4. Turistik korxonada logistika tizimi faoliyatining natijadorligi va samaradorligini ta'minlash
		5. Logistika jarayonlarini yaxshilash va sifatni yo'qotmasdan xarajatlarni kamaytirish bo'yicha yechimlarni taklif qilishda tashabbuskorlik
	Texnik va/yoki texnologik talab:	Transport vositalari va ularning monitoring tizimlari, GPS va yo'nalishni kuzatuvchi qurilmalar, onlayn bronlash tizimlari, logistika boshqaruvi uchun dasturiy ta'minot, raqamli xaritalar va marshrut rejalashtirish ilovalari, aloqa va koordinatsiya vositalari (mobil ilovalar, radioaloqa), xavfsizlik tizimlari, ekologik transport va energiya tejovchi texnologiyalar, elektron hujjat aylanishi tizimlari, axborot bazalari, mijozlar bilan ishlash platformalari (CRM), hamda logistika jarayonlarini avtomatlashtirish vositalari

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Turizm sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 13 mart 2026 yildagi 2-sonli bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0100
3.	Kasbiy standart talqini va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0 – talqin, 05.03.2026yil.
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	03.03.2031yil.

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

Turizmni rivojlantirish ilmiy-tadqiqot instituti

Direktor

Golisheva Ye. V.

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar)lar to'g'risida ma'lumot

№	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	Turizm qo'mitasi rais o'rinbosari, Kengash raisi o'rinbosari	Bobokalonov S. R.
2	Turizm qo'mitasi Turizm sohasida ta'limni rivojlantirish bo'limi boshlig'i	Matkarimov J. Sh.
3	Turizm qo'mitasi Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha bosh mutaxassisi	Mansurov Z. X.
4	Turizmni rivojlantirish ilmiy-tadqiqot instituti Bosh mutaxassisi	Ivonina N. V.
5	Turizmni rivojlantirish ilmiy tadqiqot instituti Bosh mutaxassisi	Boyka F. Ch.
6	"Turistik xizmatlarni sertifikatlash markazi" DM direktori o'rinbosari	Sultanov A.N.
7	O'zbekiston Ekstremal va tog' turizmi federatsiyasi raisi	Kozlovskiy L. Yu.
8	"TRAVEL STUDY" MChJ direktori	Taisheva I. M.
9	"NOVO TOURS SILKROAD" MChJ direktori	Raupov O. R.
10	"TASHKENT PALACE NEW" MChJ direktori	Kaziyeva N. R.
11	"Ipak yo'li" turizm va madaniy meros xalqaro universiteti birinchi prorektori	Nasimov D. A.
12	Toshkent turizm va mehmonxona menejmenti texnikumi direktori	Bakirova N. B.
13	Buxoro turizm va madaniy meros texnikumi direktor o'rinbosari	Djalolov F. V.

**TURIZM SOHASIDA KASBIY MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH
BO'YICHA TARMOQ KENGASHI**

**KASBIY STANDART
TURISTIK XIZMAT KO'RSATISH LOGISTIKASI**